

Töölepingu seadus 2008

Tööõiguse muutmise vajadus

- Tööturg ja töösuhted
- Ettevõtlusstruktuur
- Eraõiguse kohaldamine töölepingule, sh lepinguvabaduse põhimõtte laiendamine
- Halduskoormuse vähendamine
- Tööõiguse regulatsiooni koondamine

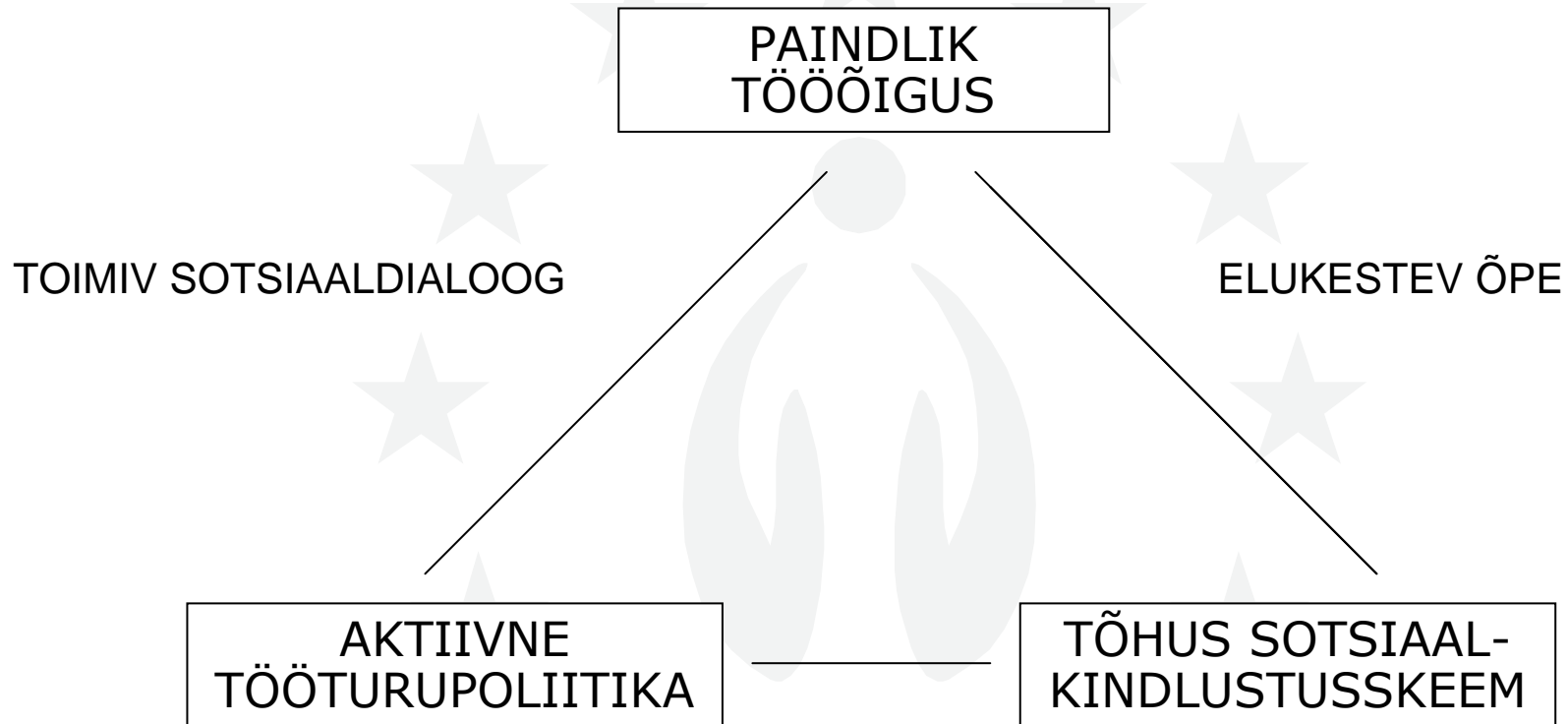

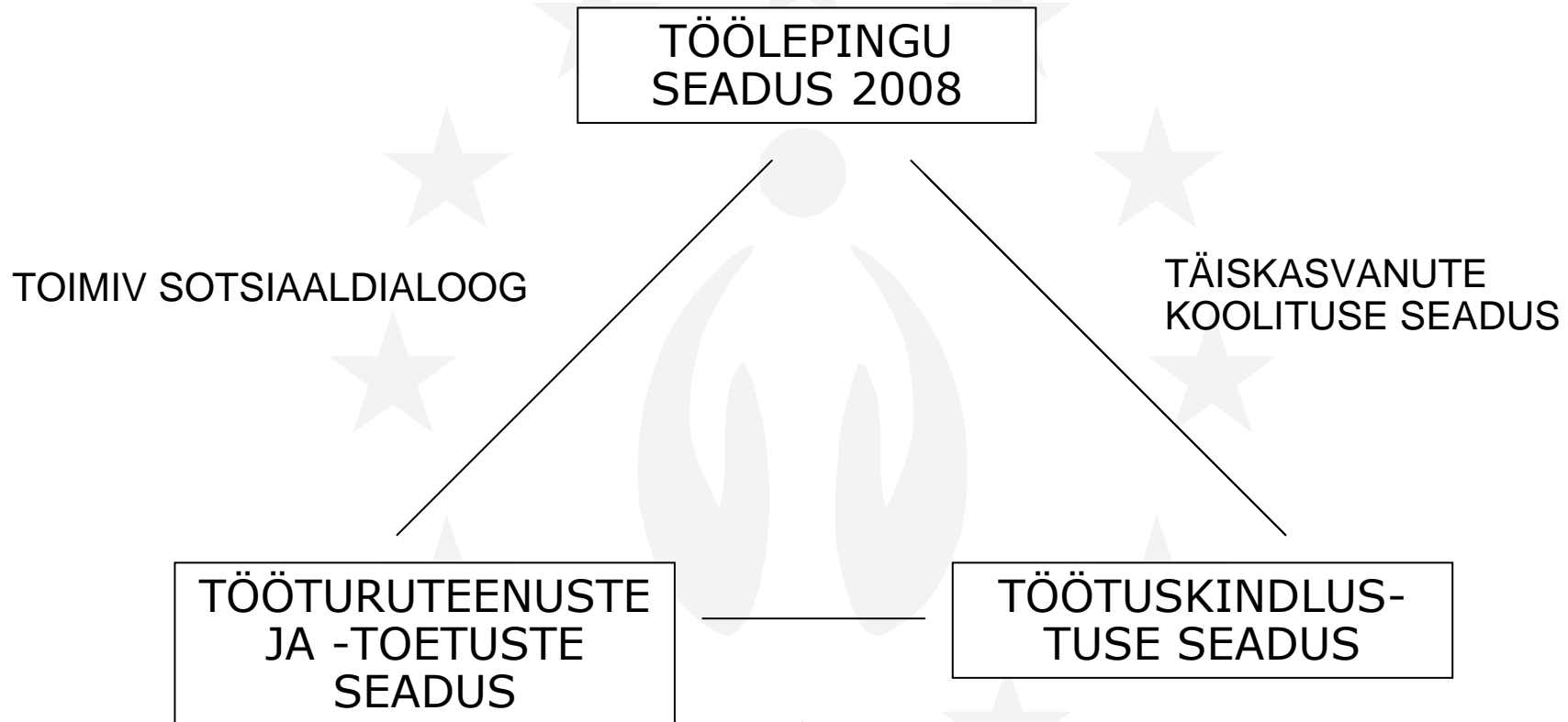
Tööõiguse muutmise põhimõte -
kaitstud paindlikkus

Kaitstud paindlikkuse põhimõte

Kaitstud paindlikkus Eesti õiguses

Töölepingu seadus 2008

Üldpõhimõtted

- VÕS kohaldamine, TsÜS kohaldamine
- Töötaja ja tööandja mõiste (§ 1 lg 1)
- Töösuhte eeldamine (§ 1 lg 2)
- Sätete kohustuslikkus ja soodsama sätte põhimõte (§ 2)
- Võrdse kohtlemise põhimõte (§ 3)

Töölepingu sõlmimine

Lepingu sõlmimise üldnõuded

- Kirjalik vorm (§ 4 lg 2), v.a kuni 2 ndl töösuhe (§ 4 lg 5)
- Tühisuse erisus (§ 4 lg 4)
- Lepingu kohustuslikud tingimused ja andmed, millest peab töötajat teavitama (§-d 5 ja 6)
- Seadusest tulenev neljakuuline katseaeg (§ 6 lg 1 ja § 86 lg-d 1 ja 2)

Lepingu sõlmimine alaealisega

- Vanuse alammäär 7 aastat (§ 7 lg-d 1 ja 4)
- Keelatud tööd ja lubatud tööd (§ 7 lg-d 2 ja 4)
- Seadusliku esindaja luba (§ 8 lg-d 1 ja 2)
- Tööinspektori (ja lastekaitsetöötaja) nõusolek (§ 8 lg-d 3 ja 5)

Tähtajalise lepingu sõlmimine

- Aluseks töö ajutine iseloom (§ 9 lg 1)
- Kuni viieks aastaks (§ 9 lg 1), kuni kaks lepingut järjest (§ 10)
- Tähtaja määramine TsÜS põhimõtetel
- Ennetähtaegsel ülesütlelemisel majanduslikul põhjusel tööandja kohustus hüvitada lepingu tähtaja saabumiseni ette nähtud töötasu (§ 100 lg 3)

Töölepingu poolte kohustused ja õigused

Poolte kohustused (§-d 15 ja 28)

- Lepingust, seadusest tulenevad õigused ja kohustused
- Vastastikune lojaalsuskohustus (§ 15 lg 1 ja § 28 lg 1)
- Töötaja hoolsus (§ 16)

Raseda töötingimuste erisus

- Terviseseisundile vastav töö või tööst keeldumine (§ 18 lg-d 1, 2 ja 4)
- Töötingimused TTOS § 10
- Õigus rasedus- ja sünnituspuhkuse ajal paranenud töötingimustele (§ 18 lg 5)

Töö tegemisest keeldumine (§ 19)

- TLS 1992 töölepingu peatumine ja TLS 2008 õigus keelduda töö tegemisest
 - Puhkus
 - Ajutine töövõimetus
 - Töötajate esindamine või streigis osalemine
 - Ajateenistus, asendusteenistus, õppekogunemine
 - Muu lepingust või seadusest tulenev alus
- Ilma tasuta ei ole tööd, ilma tööta ei ole tasu

Töö tegemise koht (§ 20), töölähetus (§ 21)

- Kokkulepe või teavitamine (§ 5 lg 1 p 8 ja/või § 6 lg 4)
- Eeldatakse KOV täpsusega
- Lähetus - töö tegemine väljaspool töö tegemise kohta (§ 21 lg 1)
- Raseda, väikelapse vanema ja alaealise lähetuseks nõusolek (§ 21 lg-d 3 ja 4)
- Lähetuskulud (§ 40)

Töötaja andmed

- Kohustus esitada andmeid, mille suhtes tööandjal on õigustatud huvi (§ 11)
- Keeld avaldada töötasu andmeid töötaja nõusoleku või seadusliku aluseta (§ 28 lg 2 p 13)
- Töötaja isikuandmete töötlemine isikuandmete kaitse seaduse kohaselt (§ 41)

Töösuhte kõrvalkohustused

Saladuse hoidmise kohustus (§ 22)

- Eelkõige äri- või tootmissaladus
- Sisu määrab tööandja
- Saladus selgelt määratletud ja eelnevalt kirjalikult teada antud (§ 6 lg-d 3 ja 9)
- Ei eelda eraldi hüvitise maksmist
- Kohustuse rikkumise juhuks lubatud leppetrahv

Konkurentsipiirangu kokkulepe (§-d 23-27)

- Töösuhte ajal või pärast töösuhte lõppu
- Selgelt piiritletud – ese, aeg, ruum
- Pärast töösuhte lõppu kirjaliku kokkuleppe alusel tasu eest ja kuni üheks aastaks
- Piirangu rikkumise juhuks lubatud leppetrahv

Koolituskulude hüvitamise kokkulepe (§ 34)

- Tavalisi koolituskulusid ületavad kulud
- Siduvusaeg proportsionaalne kuludega, maksimum kuni kolm aastat
- Kulude proportsionaalne hüvitamine
- Kirjalik kokkulepe

Töötasu

Töötasu üldnõuded (§ 29)

- Töötasu, selle eeldamine (§ 5 lg 1 p 5, § 29 lg-d 1 ja 2)
- Töötasu brutotasuna (§ 29 lg 3)
- Töötasu rahas (§ 29 lg 3)
- Kokkulepitud muu hüve (§ 29 lg 4)
- Töötasu vaba kasutamine (§ 32)

Töötasu maksmine

- Maksmine vähemalt kord kuus või kokkuleppel lühem tähtaeg (§ 33 lg 1)
- Eeldus, et töötasu kantakse pangakontole (§ 33 lg 4)
- Kohustus maksta ka juhul, kui
 - tööandja tööd ei anna (§ 35)
 - töötaja esindab töötajaid (§ 36)

Töötasu vähendamine töö mitteandmisel

- Tööandjast mitteolenev ajutine majanduslik asjaolu (§ 37 lg 1)
- Töötasu vähendamine kuni kolmeks kuuks 12 kuu kohta (§ 37 lg 1)
- Kohustus maksta vähemalt töötasu alammäära (§ 37 lg 1)
- Teise töö pakkumise kohustus (§ 37 lg 2)
- Töö ja tasu vähenemine proportsionaalne (§ 37 lg 3)

Tasaarvestuse erisus

- Töötasu puutumatus põhimõte (§ 78 lg 4)
- Tasaarvestus kokkuleppel (§ 78 lg 1)
- Nõusolekuta tasaarvestus ettemaksude ja väljatöötamata puhkuse osas (§ 78 lg 3)
- Ette antud nõusolek tasaarvestuseks on tühine, v.a eelnevalt kokkulepitud kulude limiitide ületamise osas (§ 78 lg 2)

Töö- ja puhkeaeg

Tööaeg

- Täistööaeg 40 tundi nädalas (§ 43 lg 1)
- Lühendatud tööaeg
 - alaealisel (§ 43 lg 4)
 - haridustöötajal (§ 43 lg 6)
- Osaline tööaeg (§ 43 lg 1)
- Summeeritud tööaja arvestus (§ 6 lg 6 ja § 43 lg 3)

Kohustuslik puhkeaeg

- Igapäevane puhkeaeg 12 järjestikkust tundi 24-tunnises vahemikus (§ 51 lg 1)
 - Erisus alaealistele (§ 51 lg 2)
 - Erisus tervishoius ja hoolekandes kohese täiendava vaba aja andmisel (§ 51 lg-d 3 ja 4)
- Iganädalane puhkeaeg 48 järjestikkust tundi 7-päevases vahemikus (§ 52 lg 1)
 - Erisus summeeritud tööajaga 36 tundi (§ 52 lg 2)
- Tööpäevasiseselt vähemalt 30 minutit 6 tunni kohta (§ 47 lg 2)

Ületunnitöö

- Töötamine üle kokkulepitud aja (§ 44 lg 1)
- Ületunnitöö tegemine kokkuleppel (§ 44 lg 1)
- Kokkuleppeta ületunnitöö erandjuhtudel (§ 44 lg 4)
- Hüvitamine vaba aja või 1,5 kordse töötasuga (§ 44 lg-d 6 ja 7)

Tööaja piirang

- Tööaeg kokku (sh ületunnitöö) 48 tundi nädalas arvestusperioodiga kuni:
 - 4 kuud (§ 46 lg 1)
 - 12 kuud kollektiivlepinguga tervishoiu-, hoolekande-, põllumajandus-, turismitöötajatel (§ 46 lg 2)
 - 6 kuud turvatöötajatel (§ 171) ja päästeteenistujatel (§ 162)
- Erandina tööaeg kokkuleppel 52 tundi nädalas arvestusperioodiga neli kuud (§ 46 lg 3)

Öötöö ja riigipühal töötamine

- Öötöö
 - Vahemikus 22.00-06.00 (§ 45 lg 1)
 - 1,25 kordne töötasu või vaba aeg (§ 45 lg-d 1 ja 3)
 - Öötöötaja tööaja piirang
 - Öötöötaja (§ 50 lg 1)
 - 8 tundi ööpäevas 7-päevase arvestusperioodiga (§ 50 lg 2)
 - 8 tundi ööpäevas (§ 50 lg 1)
 - erand tervishoid, hoolekanne (§ 50 lg 3)
- Riigipühal töötamine – kahekordne töötasu või vaba aeg (§ 45 lg-d 2 ja 3)

Puhkus

Põhipuhkus

- Põhipuhkus 28 kalendripäeva (§ 55)
- Põhipuhkuse erisused –
 - alaealine 35 kp (§ 56)
 - töövõimetuspensionär 35 kp (§ 57)
 - haridustöötaja kuni 56 kp (§ 58)
- Põhipuhkuse arvestus kalendriaastas (§ 68 lg-d 3 ja 5)
- Puhkus aegub ühe aasta jooksul puhkuseaasta lõppemisest (§ 68 lg 6)

Perepuhkused

- Rasedus- ja sünnituspuhkus (§ 59)
- Isapuhkus (§ 60)
- Lapsendaja puhkus (§ 61)
- Lapsehoolduspuhkus (§ 62)
- Lapsepuhkus (§ 63)
- Tasustamata lapsepuhkus (§ 64)

Õppepuhkus

- Täiskasvanute koolituse seadus (TLS § 172)
- Kokku 30 kp aastas
- Tööalaseks või tasemekoolituseks 20 kp keskmise töötasuga
- Tasemekoolituse lõpetamiseks täiendavalt 15 kp puhkust töötasu alammääraga

Puhkuse üleminekureeglid

- Enne TLS2008 jõustumist välja töötatud aegumata puhkus aegub nelja aasta jooksul pärast seaduse jõustumist (§ 137)
- Puhkuse tööaasta arvestuselt üleminek kalendriaasta arvestusele (§ 138)

Töötaja vastutus

Vastutuse üldnõuded

- Süüline vastutus (§ 72)
- Süü (VÕS § 104)
 - hooletus
 - raske hooletus
 - tahtlus
- Töötaja hoolsus (§ 16)

Kahju hüvitamine

- Kahju hüvitusel ei ole seadusest tulenevat ülempiiri
- Kahju tahtliku tekitamise korral täielik vastutus (§ 74 lg 1)
- Hooletusega tekitatud kahju hüvitise suuruse määramisel arvestada erinevaid asjaolusid (§ 74 lg 2)
 - Tööülesandeid, antud juhiseid, töötamise kestust, senist käitumist, töötasu jmt
 - Tööandja võimalusi kahju ärahoidmiseks, tööandja tegevusega kaasnevat tavalist kahju jmt

Varalise vastutuse kokkulepe (§ 75)

- Süüst sõltumata varaline vastutus
- Kirjalik kokkulepe
 - Töötaja vastutusel olev vara täpselt ja selgelt määratletud
 - Varale piiratud juurdepääs
 - Kokku lepitud vastutuse ülempiir
 - Tööandja maksab töötajale mõistlikku hüvitist

Töölepingu lõppemine

Lõppemise alused

- Kokkuleppel lõpetamine (§ 79)
- Lepingu lõppemine tähtaja möödumisel (§ 80)
 - Tähtajalise lepingu üleminek tähtajatuks (§ 80 lg 3)
- Töötaja surm (§ 81) ja tööandja surm (§ 111 lg 3)
- Lõppemine ülesütlemisega (§ 83), sh ülesütlemine katseajal (§ 86)

Töölepingu ülesütlemine

Ülesütlemise viisid

TÖÖTAJA

- **Korraline**
 - Põhjuseta
 - Etteteatamisega
- **Erakorraline**
 - Põhjus
 - Tööandjapoolne rikkumine
 - Töötaja isik
 - Etteteatamiseta

TÖÖANDJA

- **Erakorraline**
 - Põhjus
 - Töötajaga seotud
 - Majanduslik
 - Etteteatamisega
- **VÕI**
 - Põhjus
 - Töötajaga seotud, eelkõige töölepingu rikkumine
 - Etteteatamiseta

Tööandja ülesütlemise põhjused

- **Töötajast tulenevad põhjused (§ 88 lg 1)**
 - Töötaja isikust tulenevad põhjused
 - Töövõime vähenemine terviseseisundi tõttu
 - Ebapiisav tööoskus, sobimatus, kohanematus
 - Töötaja käitumisest tulenevad põhjused
 - Töökohustuste rikkumine
- **Tööandja majandustegevusest tulenevad põhjused (§ 89 lg 1)**
 - Töö lõppemine (ümbekorraldused, töömahu vähenemine)
 - Tegevuse lõppemine
 - Pankrot

Töötaja (erakorralise) ülesütlemise põhjused

- Töötajast tulenevad põhjused (§ 91 lg 3)
 - Tervise seisund
 - Perekondlikud kohustused
- Tööandjapoolne rikkumine (§ 91 lg 2)
 - Ebaväärikas kohtlemine
 - Töötasu maksmisega viivitamine
 - Töö on ohtlik elule, tervisele, heale nimele

Tööandja ülesütlemise piirangud

- Keelatud põhjused (§ 92 lg 1)
 - Rasedus
 - Õigus rasedus- ja sünnituspuhkusele
 - Perekondlikud kohustused
 - Ajutine tervises seisundi halvenemine
 - Töötajate esindamine
 - Töötaja ei ole nõus töökoormuse muutmisega
 - Ajateenistus või asendusteenistus

Ülesütlemise erisused raseda ja lapsevanemaga

- Ülesütlemiskeeld töövõime vähenemisel (§ 93 lg 2)
 - Rase, rasedus- ja sünnituspuhkuse õigusega töötaja
- Koondamiskeeld, v.a tööandja tegevuse lõppemisel (§ 93 lg 1)
 - Rase, rasedus- ja sünnituspuhkuse õigusega töötaja
 - Lapsehoolduspuhkusel, lapsendaja puhkusel
- Rase, rasedus- ja sünnituspuhkuse õigusega töötaja kohustus teavitada (§ 93 lg 3)
- Alla 3-aastase lapse vanema töölejäämise eelisõigus koondamisel (§ 89 lg 5)
- Pööratud tõendamiskohustus (§ 92 lg 2)

Ülesütlemise erisused töötajate esindajaga

- Ametiühingu või esindatava arvamus töölepingu ülesütlemise kohta (§ 94 lg 1)
- Töölejäämise eelisõigus koondamisel (§ 89 lg 5)
- Pööratud tõendamiskohustus (§ 92 lg 3)
 - Töötaja esindaja volituste ajal
 - Aasta pärast volituste lõppemist

Ülesütlemisavaldus

- Kirjalikku taasesitamist võimaldav vorm (§ 95 lg 1)
- Vorminõuet rikkuv või tingimuslik avaldus on tühine (§ 95 lg 1)
- Erakorralist ülesütlemist tuleb põhjendada (§ 95 lg 2)

Etteteatamise tähtajad

- Katseajal 15 kp (§ 96)
- Tööandjal – töötaja töösuhte pikkusest sõltuv (§ 97)
 - Alla 1 aasta 15 kp
 - 1 kuni 5 aastat 30 kp
 - 5 kuni 10 aastat 60 kp
 - Üle 10 aasta 90 kp
- Vaba aeg uue töö otsimiseks (§ 99)
- Töötajal korralisel ülesütlemisel – 30 kp (§ 98)

Koondamisel makstavad hüvitised

- Tööandja makstav ülesütlemishüvitis
 - 1 kuu töötasu (§ 100 lg 1)
- Töötukassa makstav kindlustushüvitis koondamisel töösuhte pikkusest sõltuv (§ 100 lg 2)
 - 5-10 aastat 1 kuu töötasu
 - Üle 10 aasta 2 kuu töötasu
- Ülemineku erisus kuni aastani 2015 (§ 139 lg 1)
 - Töösuhe üle 20 aasta
 - 4 kuu hüvitis (1 kuu tööandja; 3 kuud Töötukassa)

Töötuskindlustushüvitis

- Töötuskindlustushüvitise suurus
 - 100 päeva - 70% töötaja töötasust
 - 101. päevast - 50% töötaja töötasust
- Kokkuleppel või töötaja algatusel lõpetamisel
 - 40% töötaja töötasust
 - viie aasta jooksul vähemalt nelja aasta sissemaksed
- Töötuskindlustushüvitise alammäär 50% eelmise aasta töötasu alammäärast

Õigusvastane ülesütlemine

- Töösuhte jätkumine
 - Poolte kokkuleppel, v.a rase või töötajate esindaja (§ 107 lg-d 2 ja 3)
 - Töötajal on õigus vaidluse ajal saamata jäänud töötasule, millest lahutatakse maha samal perioodil teisel töökohal teenitud töötasu (§ 108)
- **või**
- Töösuhte lõppemine
 - Kolme kuu keskmine töötasu (§ 109 lg 1)
 - Kuue kuu keskmine töötasu rasedale ja töötajate esindajale (§ 109 lg 2)
 - Kohus või töövaidluskomisjon võib hüvitise suurust muuta

Töövaidluste lahendamine

- Töövaidlusi lahendavad töövaidluskomisjon ja kohus
- Töövaidluskomisjon
 - pöördumine tasuta
 - rahalised nõuded summas kuni 150 000 krooni
- Nõuete esitamise tähtaeg
 - neli kuud
 - ülesütlemise vaidlustamisel 30 kp
 - töötasu 3 aastat
- Abi saamiseks võib pöörduda Tööinspektsiooni infotelefonil 640 6000 või www.ti.ee

Riiklik järelevalve ja vastutus

Tööinspektsiooni järelevalve

- Töötingimustest teavitamine (§ 5 lg-d 1 ja 3)
- Töölepingu sõlmimine alaealisega (§ 7, § 8 lg-d 1-3 ning 6 ja 7)
- Vabadest töökohtadest teavitamine (§ 28 lg 2 p-d 9 ja 10)
- Töötasu maksmine (§ 29 lg-d 3 ja 6, § 33 lg 1)
- Töö- ja puhkeaeg (§ 43, § 44 lg-d 2 ja 3 ning 5-7, § 45, § 46 lg-d 1-3 ja 5, § 47 lg-d 2 ja 3, § 48 lg-d 1 ja 2, §-d 49-53)
- Informeerimine ja konsulteerimine kollektiivsel ülesütlemisel (§ 101 lg-d 1-3 ja § 102 lg-d 1 ja 2) ja ettevõtte üleminekul (§ 113 lg-d 1 ja 2)

Aitäh kaasa mõtlemast!

**Tööelu arengu osakond
Sotsiaalministeerium
info@sm.ee
www.sm.ee**

